

SOSYAL BİLGİLER İÇİN YARATICI DRAMA, AŞAMALAR VE TEKNİKLER*

Yaratıcı Drama Nedir?

- Yaratıcı drama, tiyatro ya da drama tekniklerinden yararlanılarak bir grup çalışması içinde grupta yer alanların geçmişe dair hatırladıklarını baz alarak oyunsu süreçlerle zihninde tasarlaması ve canlandırılmasıdır.

Yaratıcı Drama Aşamaları Nelerdir?

1. **Isınma/hazırlık çalışmaları:** Canlandırmaya geçmeden önceki süreçtir.
2. **Canlandırma:** Yaratıcı drama tekniklerini kullanarak konuyu kendi zihinlerinde tasarlayarak rollerini ortaya koydukları süreç olarak nitelendirmiştir.
3. **Değerlendirme/ tartışma:** Katılımcıların hisleri, anlatılmak istenilenin farkına varmasını, kısacası yapılan çalışmalara karşı bir geri dönüt alma zamanı olarak bu aşamayı göstermek yanlış olmayacaktır.

Yaratıcı Dramada Kullanılan Teknikler: Doğaçlama, Rol Oynama, Eş Zamanlı Doğaçlama, Dramatizasyon, Öğretmenin Rolde Olması, Geriye Dönüş, Sözsüz-Sessiz Canlandırma (Pandomim), Özel Mülkiyet-Yarım Kalmış Materyal, Rol Kartları, Toplu Resim, Bilinç Koridoru, Donuk İmge, Sıcak Sandalye, Rol İçinde Yazma, Duvardaki Rol, Altı Şapkalı Düşünme

Doğaçlama: Herhangi bir zamanda olmadık tepki ve davranış bütünün rastlantısal olarak ortaya çıkması doğaçlamanın iskeletini oluşturur. Doğaçlama kişiye özgüdür. Burada “Her yiğidin yoğurt yiyeşi farklıdır.” sözünü aklımıza gelebilir.

Rol Oynama: Rol gerçekliğin dışında kalan bir davranıştır. Katılımcıların başka bir kimliğe bürünerek kendilerine ifade etmelerine rol oynama tekniği denir.

Eş Zamanlı Doğaçlama: Kalabalık ve mekânın uygun olmadığı alanda genellikle bu tekniğin tercih edilmesi yüksektir. Liderin canlandırmayı istediği olayı katılımcılar küçük gruplar haline gelerek aynı anda sergiler. Dışarıdan bakıldığında gürültü ve kargaşanın hâkim olduğu zannedilen bu teknikle izlenilme düşüncesi olmaması katılımcıların rahatça hareket etmesini sağlayacaktır.

Dramatizasyon: Daha çok yazılı bir metne bağlı kalarak bir durumu veya olayı olduğundan daha heyecanlı ya da kötü göstererek canlandırmadır. Önemli olan canlandırılacak olayı uç noktalara taşıyarak ortaya koyabilmektir.

Öğretmenin Rolde Olması: Öğretmenin rolde olması tekniği dramatik kurguda çok önemli rol oynayan bir tekniktir. Canlandırmalarda öğrenciyle beraber öğretmeninde rol olması anlamına gelir. Öğretmen role girerken veya rolden çıkarken girer sembolik bir simge kullanmalıdır. Bu herhangi bir eşya, kostüm, kılıç gibi çok çeşitli araç gereç olabilir.

Geriye Dönüş: Öğrencilerin canlandırdığı olayı canlandırma sırasında veya canlandırma bittikten sonra aynı şahsiyetleri geçmişteki şekliyle tekrar canlandırmasıdır.

Sözsüz-Sessiz Canlandırma (Pandomim): Pandomim, duygu ve düşünceleri, jest ve mimik hareketleri yoluyla ortaya koyarak beden dilini anlamaya çalışma tekniğidir.

Özel Mülkiyet- Yarım Kalmış Materyal: Tamamlanmamış bir halde sınıfa bir materyal, yazı, grafik, resim vb. getirilir. Öğrencilerden sınıfa getirilen tamamlanmamış bu ürünün diğer yarısını tamamlamaları istenilir. Öğrencinde tamamlanmamış ürüne karşı bir merak duygusu harekete geçer.

Rol Kartları: Eğitimcinin yoğun ders programı içeriklerinde süre kazanmak için kullanabileceği bir yöntem olarak görülmektedir. Çocukların kendi rolleri dışında başkalarının rollerini ayrıntılı bilmesini istemediği durumlarda kullanılır. Bu nedenle öğretmenin hazırladığı kartların öğrenciler tarafından görülmemesine dikkat edilmesi gerekmektedir.

Toplu Resim: Dramada çizim yapma çocukların gelişimine bağlı olarak geliştirici ve istek uyandırıcı bir etkinlik türüdür. Çizim yaparken mekânları ve karakterleri tanıyıp fikir üretmede rol oynar. Tüm sınıf veya küçük gruplar halinde dramatik bir dünyanın belirli yönlerini yaratıp kolayca kurgulaya bilirler. Toplu resim farklı formatlarda olabilir: el yapımı materyaller, kostümler, posterler vs.

Bilinç Koridoru: Bilinç koridoru yaratıcı drama süreci devam ederken ana karakterlere uygulanır. Bu teknik sorunun çözümüne yardımcı olacak diğer karakterlere de uygulanabilir. Ortaya konulan oyunda karşılaşılan ikilem sonucu karakterin vermesi gereken bir karar doğrultusunda başvuru teknikler.

Donuk İmge: Canlandırma sırasında ya da sonunda öğrencilerin sessizce donarak kaldıkları andır. Donuk kalma, olayı üç boyutlu anlamayı sağlayacaktır. Uygulamamın kolaylığı tekniğin çok sık kullanılabilirliğini ortaya koymaktadır. Bu teknikle herhangi bir resim, heykel veya ifadenin gösterimi ele alınabilir. Tekniğin amacına ulaşması için yansıtılan nesnenin en iyi özelliğinin bulunup sergilenmesine bağlıdır.

Sıcak Sandalye: Yarım çember biçiminde grup bireylerinin yere veya sandalyeye oturması, çemberin açık olan kısmında bir sandalyeye başroldeki karakterin oturması gerekir. Karakterin yüzü diğer katılımcıların yüzüne dönüktür. Katılımcılar karaktere aldığı rol hakkında sorular yöneltir.

Rol İçinde Yazma: Kahramanın iç dünyasında olup biteni anlamada, çözüm yolu getirmede, yaratıcı drama etkinliklerinin başladığı ilk anda, sürece yön vermede veya olası bir tikanıklığı önlemede kullanılır.

Duvardaki Rol: Herkesin rahatlıkla görebileceği büyük bir kâğıda karakterlerin ana hatlarıyla çizimi yapılır. Karakterin genel hatları dâhilinde bilgiler toplanır ve yazılır. Karakterler hakkında zıt bilgilerde yazılabilir. Karakterlerin sadece görüşü değil yaşam tarzlarının ne olabileceği, görüşleri gibi somut içerikteki bilgilerde grup tarafından düşünülerek yazılabilir. Grubun yazdırdığı bilgilerle karakterlerin özellikleri ortaya çıkar.

Altı Şapkalı Düşünme: Beyaz şapka, tarafsız; kırmızı şapka, duygusal; siyah şapka, karamsar; sarı şapka, iyimser; yeşil şapka, yaratıcı; mavi şapka, değerlendirme.

Adıgüzel, Ö. (2013) Eğitimde Yaratıcı Drama; Memişoğlu, Z. (2020). Sosyal bilgiler eğitiminde yaratıcı drama uygulamaları (yüksek lisans tezi).

[instagram.com/kitapmesrep](https://www.instagram.com/kitapmesrep) | ALAN EĞİTİMİ

ALAN EĞİTİMİ, COĞRAFYA, YAN ALANLAR PDF SORU BANKASI SATIN ALMAK İÇİN İLETİŞİME GEÇEBİLİRSİNİZ.

LOADING

16X16 SOSYAL BİLGİLER ÖABT

ÇÖZÜMLÜ DENEME YAKINDA...

